

Suomen Akatemian johtosääntö

1. Hallitus

1 §

Suomen Akatemiasta annetun lain (922/2009) 4 §:n mukaan Akatemian hallitus päättää asiat, jotka koskevat:

- 1) Akatemian yleisiä toimintalinjoja ja tavoitteita ottaen huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sovitut tavoitteet;
- 2) tieteellisten toimikuntien, strategisen tutkimuksen neuvoston ja tutkimusinfrastruktuurikomitean työn yhteensovittamista;
- 3) tieteellisten toimikuntien toimialoja ja kahden tai useamman toimikunnan välisten tutkimusalojen edistämistä;
- 4) Akatemian toimintaa ja taloutta koskevia suunnitelmia, talousarvioehdotusta ja tulossopimusta;
- 5) määrärahojen kohdentamisesta tieteellisten toimikuntien ja tutkimusinfrastruktuurikomitean kesken ja eri tarkoituksiin;
- 6) johtosääntöä;
- 7) tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymistä;
- 8) muita Akatemian kannalta laajakantoisia tai periaatteellisesti merkittäviä seikkoja.

Akatemian hallitus ratkaisee lisäksi muut sille laissa, asetuksessa tai tässä johtosäännössä osoitetut asiat.

2. Tieteelliset toimikunnat

2 §

Tieteellinen toimikunta hoitaa Akatemian tehtäviä toimialallaan.

Tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja ratkaisee toimikunnalle kuuluvat asiat, jollei toisin ole säädetty tai tässä johtosäännössä määrätty.

Toimikunnan puheenjohtaja voi saattaa päätösvaltaansa kuuluvan asian toimikunnan ratkaistavaksi.

Toimikunta päättää kollegiona

- 1) toimikunnan toiminta- ja taloussuunnitelmasta, tulossopimusehdotuksesta sekä sille kohdennettujen myöntövaltuuden ja määrärahan käyttösuunnitelmasta;

- 2) varojen myöntämisestä tutkimushankkeisiin ja tutkimuksen edistämiseen, jollei tehtävää ole osoitettu tähän tarkoitukseen nimetyille jaostolle tai kyseessä ole merkitykseltään vähäinen myönnetyn rahoituksen ehtojen muuttaminen hakijan pyynnöstä tai rahoituspäätös varasijalta toimikunnan asettamissa rajoissa;
- 3) *(kumottu 5.11.2015)*;
- 4) rahoittamiensa hankkeiden tuloksellisuuden seurannasta ja niiden loppuraporttien hyväksymisestä;
- 5) toimikunnan toimialaa koskevista laajakantoisista tai periaatteellisesti merkittävistä asioista, jollei asia kuulu hallitukselle;
- 6) kansainvälisen tai muun tieteen edistämistä koskevan yhteistyösopimuksen tekemisestä tai vastaavasta oikeustoimesta toimikunnan käytettävissä olevien myöntövaltuuden ja määrärahan puitteissa;
- 7) rahoituksesta kansainväliselle tutkimuksen infrastruktuurille, kun yhteistyö ei perustu valtiosopimukseen tai Akatemiaa ylemmän hallintoviranomaisen tekemään kansainväliseen hallintosopimukseen tai hallintopäätökseen, sekä myöntämänsä rahoituksen seurannasta;
- 8) aloitteista tieteen edistämiseksi;
- 9) esityksistä ja lausunnoista hallitukselle tai hallintovirastolle.

3. Jaostot

3 §

Asettaessaan lain 6 §:ssä tarkoitetun jaoston hallitus nimeää jaoston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet. Asettamispäätöksessä on määriteltävä jaoston tehtävät. Jaoston toimikausi päättyy viimeistään hallituksen toimikauden päättyessä.

Jäsenyys jaostossa päättyy myös, jos henkilön jäsenyys siinä Akatemian toimielimessä, jonka jäsenyyden perusteella hänet on jaostoon nimetty, päättyy.

4. Tutkimusinfrastruktuurikomitea

4 §

Akatemiasta annetun lain 5a §:n mukaan Akatemiassa on tutkimusinfrastruktuurikomitea, jonka tehtävänä on:

- 1) seurata ja kehittää kansallista ja kansainvälistä tutkimusinfrastruktuuritoimintaa;
- 2) tehdä esitys Akatemian hallitukselle tutkimusinfrastruktuurien pitkän aikavälin suunnitelmasta;
- 3) päättää tutkimusinfrastruktuurihankkeiden valinnasta ja vastata hankkeiden seurannasta;
- 4) huolehtia muista Akatemian hallituksen osoittamista tutkimuksen infrastruktuuritehtävistä.

Komitea ratkaisee edellä mainitut asiat, jollei asia lain tai tämän johtosäännön mukaan kuulu hallituksen tai tieteellisen toimikunnan toimivaltaan.

5. Strategisen tutkimuksen neuvosto

5 §

Akatemiasta annetun lain 5 b §:n mukaan Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto, jonka tehtävänä on:

- 1) tehdä valtioneuvostolle aloite strategisen tutkimuksen keskeisistä teema-alueista ja painopisteistä;
- 2) päättää strategisen tutkimustoiminnan ohjelmarakenteesta valtioneuvoston teema-alueita ja painopisteitä koskevaan päätökseen perustuen;
- 3) päättää tutkimushankkeiden valinnasta yhteiskunnallisen merkityksen, vaikuttavuuden ja tutkimuksen laadun perusteella;
- 4) vastata tutkimushankkeiden seurannasta ja vaikuttavuuden arvioinnista.

6. Hallituksen ja muiden toimielinten työskentely

6 §

Hallitus ja muu Akatemian toimielin kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessa estynyt, varapuheenjohtajan kutsusta. Kutsu on lähetettävä vähintään kuusi päivää ennen kokousta tai sen on oltava luettavissa sähköisessä järjestelmässä vastaavasti.

Kokous on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä.

7 §

Lain 3 §:n nojalla hallituksessa on läsnäolo ja puheoikeus tieteellisten toimikuntien, strategisen tutkimuksen neuvoston ja tutkimusinfrastruktuurikomitean puheenjohtajilla. Hallituksessa on myös pääjohtajalla ja ylijohdajilla läsnäolo- ja puheoikeus.

Tieteellisen toimikunnan, strategisen tutkimuksen neuvoston, tutkimusinfrastruktuurikomitean ja jaoston kokouksessa on pääjohtajalla ja ylijohdajilla läsnäolo- ja puheoikeus.

8 §

Asiat ratkaistaan esittelystä.

Esittelijöinä eri toimielimissä toimivat hallintoviraston esittelijät.

Esittelylistat on lähetettävä viimeistään kuusi päivää ennen kokousta. Myöhemmin lähetettyjen tai kokouksen alussa jaettujen esittelylistojen käsittelyyn ottamisesta päättää kokous. Puheenjohtaja voi erityisestä syystä kokouksen alussa päättää, ettei lähetetyssä esittelylistassa olevaa asiaa käsitellä siinä kokouksessa.

Esittelijällä on oikeus esittelyssään poiketa kirjallisesta esittelylistasta, jolloin listaan on tehtävä vastaavat muutokset.

Jollei toisin päätetä, esittelijä vastaa myös päätöksen toimeenpanosta.

9 §

Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut.

Jos jäsen esittää esittelijän esityksestä poikkeavan ehdotuksen, on suoritettava äänestys. Jos on useampia kuin kaksi päätösehdotusta, puheenjohtaja asettaa ne äänestysjärjestykseen. Esittelijän esitys on viimeisessä äänestyksessä. *(muutettu 5.11.2015)*

Äänestys on avoin. Äänestyksestä ei voi pidäytyä. Pöytäkirjaan merkitään, miten kukin on äänestänyt.

10 §

Jäsenen vaatimuksesta asia pannaan pöydälle sen ensimmäisessä käsittelyssä. Asian toisessa käsittelyssä pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.

11 §

Kokouksessa pidetään päätöspöytäkirjaa. Pöytäkirjaa pitää hallintoviraston siihen määräämä henkilö. Pöytäkirjan allekirjoittaa pöytäkirjan pitäjä ja kukin esittelijä esittelemänsä asian osalta. Pöytäkirjan hyväksyy puheenjohtaja.

12 §

Toimielimen jäsenellä ja esittelijällä on oikeus esittää päätökseen eriävä mielipide, jos päätös poikkeaa siitä, mitä hän on ehdottanut. Eriävä mielipide on esitettävä välittömästi päätöksen jälkeen ja toimitettava kirjallisena viimeistään viikko päätöksen jälkeen. Eriävä mielipide on sen esittäjän allekirjoitettava ja puheenjohtajan todettava esitetyn mukaiseksi. Eriävä mielipide liitetään pöytäkirjaan. Muita lausumia ei pöytäkirjaan tai päätökseen voida liittää.

13 §

Akatemian toimielimen tekemistä päätöksistä tehtävät toimituskirjat allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa esittelijä. Ilmoitukset pöytäkirjaan merkityistä päätöksistä allekirjoittaa kuitenkin esittelijä yksin. Pöytäkirjanotteet antaa pöytäkirjanpitäjä.

Akatemian päätöksestä laaditusta toimituskirjasta tulee käydä ilmi, mikä toimielin päätöksen on tehnyt.

14 §

Hallitus, tieteellinen toimikunta, strategisen tutkimuksen neuvosto ja tutkimusinfrastruktuurikomitea voivat asettaa työryhmiä asioiden valmistelua, toimeenpanoa ja seurantaa varten. Työryhmiin voidaan kutsua myös Akatemian ulkopuolisia jäseniä.

Akatemian toimielimen puheenjohtaja voi kutsua tai toimielin voi päättää kutsua kuultavaksi asiantuntijoita.

Päätettäessä työryhmän asettamisesta tai asiantuntijoiden kuulemisesta on samalla arvioitava, aiheutuuko tästä kustannuksia sekä sen perusteella päätettävä, mistä kustannukset katetaan.

7. Menettely toimikunnan puheenjohtajan ratkaistavassa asiassa

15 §

Tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja ratkaisee asian esittelystä. Esittelyssä, päätöksen kirjaamisessa ja toimeenpanossa noudatetaan, mitä edellä on määrätty toimielimen päätöksenteosta.

Useampi samanlaatuinen asia voidaan käsitellä ja ratkaista yhdessä, jolloin puheenjohtaja ratkaisee esittelylistalle kootut, esittelijän esittelemät asiat yhdellä päätöksellä.

Toimikunnan puheenjohtajan tekemän päätöksen allekirjoittavat puheenjohtaja ja esittelijä. Jos asiassa on laadittu esittelylista, johon päätös on kirjattu ja puheenjohtaja sen allekirjoittanut, esittelijä voi yksin allekirjoittaa tutkimusrahoitukseen liittyvän päätösilmoituksen.

8. Tutkimusjohtoryhmä

16 §

Akatemian eri toimielinten ja hallintoviraston toiminnan koordinoitua tukee neuvotteluelimenä tutkimusjohtoryhmä, jonka muodostavat pääjohtaja, tieteellisten toimikuntien, strategisen tutkimuksen neuvoston ja tutkimusinfrastruktuurikomitean puheenjohtajat sekä henkilöstön nimeämä edustaja.

Tutkimusjohtoryhmä käsittelee Akatemian toimintojen suunnittelun ja yhteensovittamisen kannalta keskeisiä kysymyksiä.

Tutkimusjohtoryhmä kokoontuu pääjohtajan johdolla ja kutsusta. Sihteerinä toimii pääjohtajan nimeämä virkamies.

9. Pääjohtaja ja hallintovirasto

17 §

Hallintoviraston toimintaa johtaa pääjohtaja.

Hallintovirastolle kuuluvat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei ratkaisovaltaa tässä johtosäännössä tai hallintoviraston työjärjestyksessä ole siirretty ylijohtajalle tai muulle virkamiehelle.

18 §

Hallintovirasto valmistelee ja toimeenpanee hallituksen, toimikuntien, tutkimusinfrastruktuurikomitean, strategisen tutkimuksen neuvoston, jaostojen ja pääjohtajan päätökset, tekee näiden toimielinten päätösten toimeenpanon edellyttämät sopimukset, sekä suorittaa ne muut Akatemialle kuuluvat tehtävät, joita ei ole säädetty tai tässä johtosäännössä määrätty jonkin toimielimen tehtäväksi.

19 §

Pääjohtaja päättää tutkimusyhteistyösopimuksista, joissa ei ole rahamääräisiä sitoumuksia, mikäli ne eivät kuulu hallituksen, tai toimikunnan, tutkimusinfrastruktuurikomitean tai strategisen tutkimuksen neuvoston toimivaltaan. Pääjohtaja päättää myös kahden tai useamman toimikunnan ja/tai tutkimusinfrastruktuurikomitean toimialaan kuuluvista sopimuksista, joihin hallitus, toimikunnat tai tutkimusinfrastruktuurikomitea ovat osoittaneet määrärahaa tai valtuutta.

20 §

Hallintovirasto päättää rahoitushakemuksen tutkimatta jättämisestä. *(lisätty 25.8.2016)*

Hallintovirasto vastaa Akatemian sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

Hallintovirasto tutkii Akatemian toiminnasta tehdyt kantelut ja muut oikeusturvaan liittyvät selvityspyynnöt.

10. Talous

21 §

Tarkempia säännöksiä Suomen Akatemian ja sen toimielinten taloudenhoidosta annetaan taloussäännössä, jonka hallintovirasto vahvistaa.

11. Erinäisiä säännöksiä

22 §

Hallitus nimittää virkaan ylijohdajat ja muut pääjohtajan välittömät alaiset, pois lukien yksikön johtajat.

Pääjohtaja nimittää tai ottaa palvelukseen yksikön johtajat ja päättää heidän sekä välittömästi johtamiensa virkamiesten ja työntekijöiden sivutoimiluvista ja harkinnanvaraisesta virkavapaudesta tai vastaavasta vapautuksesta työntekijälle.

Ylijohdajat nimittävät tai ottavat palvelukseen muun henkilöstön johdettaviinsa yksikköihin sekä muut välittömästi johtamansa virkamiehet ja työntekijät sekä päättävät heidän sivutoimiluvistaan, harkinnanvaraisesta virkavapaudestaan tai vastaavasta vapautuksesta työntekijälle. Ylijohdajiin rinnastetaan tässä momentissa vastaavan tasoisen vastuualueen johtaja.

23 §

Hallituksen käsitellessä Akatemian toimintaa ja taloutta koskevia suunnitelmia henkilöstön edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa.

24 §

Hallituksen, toimikuntien, tutkimusinfrastruktuurikomitean, strategisen tutkimuksen neuvoston sekä jaostojen ja työryhmien jäsenten matkakustannukset korvataan valtion matkustussäännön

mukaisesti. Työryhmän jäsenten kustannusten korvaamisesta on päätettävä työryhmän asettamispäätöksessä.

Ulkopuolisille asiantuntijoille voidaan maksaa asiantuntijapalkkio hallintoviraston antamien ohjeiden mukaan.

12. Voimaantulo

25 §

Tämä johtosääntö tulee voimaan 1.7.2014. Ennen sen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tällä johtosäännöllä kumotaan Suomen Akatemian 8.12.2009 annettu johtosääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Jos tutkimusrahoitusta koskevan tai muun asian käsittely on kesken tämän johtosäännön tullessa voimaan, jatkotoimet siirtyvät sille toimielimelle, jolle asia tämän johtosäännön nojalla kuuluu.

Hallituksen puheenjohtaja

Arto Mustajoki

Ylijohtaja, hallinto

Ossi Malmberg